

קלטת 46ב

...[....] {מנגן בחליל כמה ניגונים}

איי.. אוי
...[סבא..]

...[אתם רוצים לישון?]
לנוח
...[לנוח, טוב]

...זה שאנחנו מאמינים בהשם ובתורה
זה לא ה.. העיקר הוא להאמין בהשם ובתורה
...[כן]

...אוי וי
...[אייך שהוא את הבן אדם הזה, כן]

...מצרפת
[המלך מצרפת]
[.....]
[ברוך אתה..]
...[אתם רוצים לאכול איזה דבר]

...[.....], אבל הוא אומר שזה, זה על ידינו
[המלך של צרפתים, שהוא מדבר עכשיו כל הזמן, שמעת?]
...[ואנחנו..], אה..
[שהמלך של צרפת..]

מה?

[מת, מת]

{...}

[המלך של..]

{..}

[המלך של..]

אבל הוא אומר

[המלך של צרפת]

אה?

[המלך של צרפת מת? המלך של צרפת]

המלך של צרפת

[מת, מת?]

מת

[מת, הוא אומר המלך של צרפת מת, הם הביאו את כל הרופאים בשביל לנסות לעזור לו
...אה..]

[ולא עזר שום דבר]

הצרפתים אמרו, שהוא מת על ידינו

[והצרפתים אמרו שהוא מת על ידינו]

ואנחנו חייבים בזה
[ואנחנו אשמים בזה]
אה.. אה.. אבל השם יתברך ירחם עלינו
{{{...}}}
{החמורים, חמורים}
[..
{...} הצרפתים
[כן]
אמרו, אנחנו היהודים, אנחנו חייבים על שהוא מת, הוא היה לו עונש בשמיים
{..... היה לו על אה, תמיד} על ה.. על היהודים, {...}, אבל..
[היה לו עונש?]
השם יתברך מרחם עלינו
[כן]
אוי, אוי, אוי, אוי, אוי, אוי, אוי..
[...הלילה הזה]
[.....]
[על המלך של הצרפתים, הוא דיבר הרבה הלילה הזה]
איי.. {{{...}}}
הצרפתים אמרו, שהמלך מת על ידי שהוא לא התנהג {כמו ש..}.. כמו שצריכים
בשביל זה הוא מת
[הצרפתים אמרו שהוא מת כי הוא לא התנהג בצדק כמו שצריכים]
אוי, אני, תעשה לי חצי כוס דבש
[דבש, כן]
אה?
[חצי כוס?]
דבש
[דבש עם כפית?]
אה?
[עם חלב?]
עם חלב, אבל אנח.., אני, אולי עוד לא?
[לא, לא, לא אכל בשרי]
אה?
[לא, לא, אפשר, אתם לא בשרי, סבא]
אפשר?
[אפשר, אפשר, אפשר לעשות חלב, אתם לא בשרי]
זה.. אכלתם דגים, מרק דגים]
{..
[אז אתם יכולים לאכול חלב, אתם רוצים חלב ודבש? חצי כוס חלב ודבש?]
חלב עם דבש, רק חצי כוס
[חצי כוס]
{..}, היה להם {טענות} הצרפתים הגויים היו {חכם בעיניו}
שאמרו, שהמלך מת על ידינו, כי אנחנו, שהוא אמר המלך ש.., מת על ידינו
נו, אבל השם יתברך מרחם עלינו
אה, אה...

...שהמלך מת, היה עונש שהוא לא התנהג עם היהודים טוב, כן, כן

כמו שצריכים לתת כבוד, אבל הוא לא, לא נתן כבוד...

...{.....}

המלך בעצמו הוא אמר שהוא מת על ידינו
{..}, הוא לא חלק לנו כבוד כמו שמגיע לנו, בשביל זה היה לו עונש והוא, הוא מת
אני היה לי פחד {גדול}, {אני לא אוכל, היה ו.. ו.. ו..} היו, אה..
{בכעס} גדול כולם עלינו:
"מה אתם עושים פה? מה? מה? מה? מה? בשביל מה באתם להנה?"...

...{אז מסתמא} הוא מת בשביל, בשביל עונש
"לא, לא כיבדתי אותם {....}, בכבוד כמו שצריכים"
בשביל זה נ.. היה לו עונש, הוא, הוא מת, {...}
אה...

...{אמרו לו}...

...הוא אמר, המלך בעצמו אמר להקרובים שלו:
"יכול להיות שאני לא התנהגתי בכבוד כמו, כמו שצריכים
בשביל זה אני סובל, בשביל זה אני מת"
אוי, אוי...

...אסור לי חס ושלום, {זה העונש גאוה}...

...[איזה מקום..]

[מה היה לו?]

זה, על זה, זה {...}, זה, זה..

[מה, מה, מה?]

הוא היה עני

[עני, עני]

לא היה לו לחם לאכול

[לרב יצחק?]

והיה לו, {..}..

[ארבע כיסים]

כיסים הרבה

[כיסויים, כיסים]

אז רבי נתן כתב לו, כתב לו:

"{....}, רבי נחמן מטולטשין הלך לקנות, הלך להדפיס.."

["ליקוטי הלכות"]

{...}, ה"ליקוטי הלכות", ולא היה לו לחם להשאיר לבית לאכול ל.. לאישה, לילדים", כן

הוא הלך להדפיס {....} "ליקוטי הלכות", הלך ללמברג

לא היה לו לחם, לא לאכול ולא לנסוע, הוא, וככה הוא, הוא נסע, הוא בא ללמברג

כן, ו.. וברוך השם הוא הדפיס ה"ליקוטי הלכות"

היה הגאונים הגדולים של הדור הזה, לא, לא, לא הבינו מה זה

אבל ראו שזה דבר השם, הם קרבו אותי, אותו

והוא סבל מה שסבל על הדרך הזה, בלי כסף, צריכים לנסוע, כן, ולא היה לו כסף

והאישה, אישתו והילדים לא היה להם לחם לאכול

[רבי נתן?]

אה?

[לרבי נתן?]

לרבי נתן

[רבי נתן]

..{...}

[רב יצחק?]

רבי יצחק

[כן]

הוא כתב לרבי יצחק:

"רבי נחמן מטולטשין נסע ללמברג להדפיס ה"ליקוטי הלכות"

ולא השאיר בבית אפילו, אפילו חתיכת לחם לאכול"

אז היא, היא כתבה לו, אישתו של רבי יצחק:

"אם לא, אם לא תבואו להביא {אין לי} לחם

איך, איך אנחנו חיים בלי לחם, ניסים שאני חי כל יום ויום"

אז הוא כתב לרבי יצחק, רבי נתן.. הוא שלח לו את המכתב

של, של אישתו של רבי, של רבי נחמן מטולטשין

"שאין לאכול, חתיכת לחם לאכול, לא.. היא והילדים ימצאו אותם מתים"

אז הוא, רבי נתן הוא ביקש מרבי יצחק:

שהוא יעשה עוד, {כיס נוסף} בשבילה, שיהיה לה לחם לאכול

[“עוד כיס” הבנתי..]

אשרינו מה טוב חלקנו

[.. זה רבי נתן..]

[.....]

[“אשרנו..”]

{יש ניסים בעולם}

אוי וי, כח כזה, כח וגבורה כזה, למעלה, למעלה

[.....]

הוא כתב לרבי נתן {.....} שיעשה עוד, עוד כיס

[עוד כיס]

בשבילה, שיהיה לה ל.., חתיכת לחם לאכול

ככה הוא נסע להדפיס ה"ליקוטי הלכות", ללמברג

וברוך השם הוא חזר מלמברג, והוא הדפיס "ליקוטי הלכות" ביופי כזה

בלמברג הם היה להם דפוסים מובחרים מאד

[יש, יש דפוס כזה? יש לכם דפוס כזה? סבא]

אה?

[יש לכם "ליקוטי הלכות" כזה? יש לכם? יש לכם "ליקוטי הלכות" כזה?]

כן

[יש לכם מהדפוס הזה?]

אבל הם, הם לקחו הכל

[לקחו הכל, היה לכם?..]

היה לי

[כן, מהדפוס הזה?]

יופי כזה, יוא, {אם היה} נייר כזה שלא רואים אפילו היום כזה, יופי כזה

והוא בא לרבי נתן עם ה"ליקוטי הלכות"

[..רבי נתן]

זה למעלה מן הטבע, למעלה מכל, מכל בעולם

[.....]

[.....]

במסירת נפש כזה הוא נסע להדפיס ה"ליקוטי הלכות"
ולא נתן לאישתו אפילו {חתיכת} לחם לאכול, {לא, לא היה} רק לחם
אז היא, היא כתבה לו:

"אתם תמצאו {אותנו} מתים בבית, אין לנו מה לאכול"
אז רבי נתן שלח את המכתב לרבי, לרבי יצחק וכתב לו, שיעשה עוד כיס
[עוד כיס]

בשבילם

[.....]

[.....]

אם לא יראה בעיניו..

[....]

שאין להם בבית חתיכת לחם, הם ימצאו אותם מתים בבית
אז רבי נתן כתב לרבי יצחק, שיעשה עוד כיס בשבילם

[.....]

...[.....]

..."ליקוטי הלכות" ודפוס גדול ויפה, {והם לא שאלו}
הוא הדפיס והביא לרבי נתן ה"ליקוטי הלכות"

[א"י..]

הם היו יופי כזה שהיה להם רעש בכל העולם

[.....]

[.....]

אה..

[.....]

...[.....]

...למירון, ובאתי ממירון... מטבריה למירון, וממירון לטבריה

[דרך הואדי?]

בלי כסף

[מהואדי, סבא]

[על חמור, על החמור]

[ברגל, ברגל]

[ברגל? היו..]

לא היה לי לחם לאכול

[זה היה על חמורים, לא?]

בלי, בלי גוזמא, לא היה לי לחם לאכול, הייתי יכול למות

היה פעם הרגשתי בכל הגוף

[אבל היו פירות, פירות בדרך בואדי?]

אין, לא, לא היה לחם לאכול

[היה.. סבא, היה פירות? פירות היה בואדי?]

פירות?

[בואדי]

[בואדי, בואדי]

[ב'ואדי עמוד' לא היה פירות?]

{פירות..}

[..היה?]

אבל כסף לא היה

[כסף לא היה]

[.....]

[.....]

[ברוך השם זכינו, אני זוכר את כל מה שהיה בואדי פה

'ואדי לימון', 'ואדי תפוחים']

[.....]

[מעיינות, היה מים הרבה, מעיינות, מים יש הרבה..]

רבי נתן כתב לבנו, לבנו רבי יצחק, שיעשה עוד כיס בשביל..

בשביל המשפחה של רבי נחמן מטולטשין

אם לא, ימצאו אותם על... {...} מתים

[שיברך לי גם את אהובה, אהובה..]

[תגיד לו, תגיד לו, תגיד לו, תדבר]

[תברך לי את אהובה, אהובה]

[סבא..]

[אהובה, אהובה בת אילנה, שיצליח השידוך]

אהובה

[בת אילנה]

בת אילנה

[שיצליח השידוך, שהכל..]

[שידוך]

השם ייתן לה שידוך טוב וכשר

[[אמן, אמן]]

וכל הישועות

[[אמן]]

[וניסים, ניסים, ניסים גבריאלי שיחזור ב... שיתחזק]

[זה הבן ?...]

[כן, הוא קצת ב...]

[תגיד לו, תגיד לו..]

[ניסים, ני...]

...לא היה לי כסף, {עוד לא בא}, ולא היה לי, הייתי צריך פח נפט, לא היה לי כסף

אז אני פגשתי איזה, איזה בן אדם שהוא היה גבאי צדקה, ואני סיפרתי לו:

"אין לי כסף על שבת"

והוא היה, הוא לא עזב אותי והביא לי פח נפט

נו, הביא לי כסף על פח נפט...

...אתה שמעת? היה אחד מהמתנגדים, שמו רב שמחה טובול

הוא, הוא היה מקבץ צדקה, אני סיפרתי לו:

"היום יום שישי, ואין לי שום דבר על שבת, לא {...}, לא נפט"

[כן]

והוא, הוא הביא לי לקנות פח נפט

[.....]

...[.....]

...הייתה בהריון, והייתה צריכה מאד לאכול, אבל היה לה, לא היה, לא כסף ולא שום דבר
הוא הביא לי פח נפט, הייתי עשיר.. גדול
[עשיר גדול?, הביא לו רק פח נפט]
...[...]

...אני ראיתי אותו מרחוק:
"רב שמחה, רב שמחה, רב שמחה טובול.. {...} נפט?"
הוא הלך והביא לי לקנות פח נפט, פח נפט
[מה עשיתם עם הנפט? רבי ישראל]
אבל מה לבשל, לא היה לי
[.....]
["מה לבשל, לא היה לי"]...

..."רב שמחה, רב שמחה, אני צריך את הפח נפט"
אז הוא נתן לי את הפח נפט
אבל יותר לא היה לו כסף, אז מה לבשל על נפט?
לא היה לו...

...{נפט}, אצל ניסים, ניסים, ניסים {...} מעיר העתיקה
כולם היו מתנגדים, הם, הם צחקו {ממני\ממנו} כמו שצחקו מן הבעטליר'ס
אני ברוך השם, יש לי כבר פח נפט, אבל מה, מה לבשל אין, לא היה לי
רב שמחה טובול היה עני, לא היה עשיר
הבנים שלו היה להם חנות, הוא לקח מהבנים שלו
הוא גנב, הוא גנב מהבנים שלו...

...כשאני יושב פה ואני חי, אני לא מבין
לא היה לי לא כסף ולא נפט ולא כלום, אז, אז, אז אני ראיתי את רב שמחה:
"רבי שמחה, רבי שמחה, אין, אין לי כלום על שבת, נפט, {...} נפט"
הוא, הוא נתן, קודם כל על נפט, הוא נתן לי פח נפט
כסף על לקנות פח נפט, קודם כל שיהיה על, על מה לבשל
אני היה לי קרוב משפחה, משה ברזל, שמעת? כולם שמעו ממנו
הוא היה לו חנות ב.. בעיר העתיקה, היה לו חנות
וברוך השם, היה לי על שבת...

...לא היה לי שום כסף, רק הפח נפט
היה הפח נפט, כל השבוע לא הספיק הפח נפט
איך אני {למדתי ... ליקוטי מוהר"ן}, זה היה הבן {שאלמד}, הבן
רב שמחה טובול היה לו בן, היה לו חנות בעיר ה.. בעיר העתיקה
והוא {ה.. העסקה} של הבן, רב שמחה טובול
אוי, אוי...

...{טובול}
קודם כל הוא נתן לי פח נפט...

...[בצפת]

פה אני יכול, לא יכול, אני אראה לך בזמן שאני.. אנחנו ניסע למירון
אני אראה לך המקום איך, איפה ש...{..} חותני הכה את רבי ישראל שיעזוב אותי
הוא אמר שהוא יהרוג {אותו}
[הייתם גרים אצל חותן שלכם?]
אצל, כן
[כן]
לא היה לנו לא דירה ולא כסף ולא...{...}
אני הייתי עם אישתי אצל {..} חותני, וחותני היה מתנגד כזה
והוא, הוא סגר את הדלת בליל שבת, הוא סגר את הדלת, שלא ללכת לרבי ישראל
...[.....]

...היה עשרה יתומים קטנים, ילדים קטנים, {..}, והוא מת, ונשארו יתומים
הוא מת בשבת בבוקר, אני הייתי אצלו
[הוא חזר בתשובה על שהכה את רבי ישראל?]
אולי, אינני יודע
ברסלב, יש תשובה, אסור לקחת אותו, אסור לראות אותו
[בברסלב יש תשובה, אסור לראות אותו, את רבי ישראל קרדונר..
רבי ישראל, איפה היה גר רבי ישראל קרדונר בצפת?]
למעלה, למעלה, כן
[על יד, על יד המצודה, המצודה?]
אין לי כח לספר
[היה גר על יד המצודה? המצודה?]
אה?
[על יד המצודה?]
{המסעדה}, כן, כן..
חותני הכה את רבי ישראל
"אתה, אתה הורג את הבת שלי? אני הורג אותך"
אז בליל שבת הוא הרגיש לא טוב ו..
והוא מת באותו הלילה, בליל שבת, בבוקר הוא נפטר
והניח עשרה יתומים קטנים
אני זוכר את ההלוויה שהיה לרבי ישראל {...} במוצאי שבת
...[.....]

...תקיעת כף על, על שנה
אסור לנו לדבר ביחד ולהיות ביחד וללמוד ביחד, אסור לנו...

...במוצאי שבת היה הלוויה של חותני, הוא השאיר עשרה יתומים
[רבי ישראל, אנשים בצפת הבינו שזה בגלל שהוא, הוא הרים יד על רבי ישראל קרדונר?]
אה?
[האנשים בצפת הבינו את זה?]
כן, כן.. כן, כן
רבי ישראל קרדונר הוא היה בסכנה גדולה, הוא לקח כיסא של ברזל ורצה לתת לו בראש
השם יתברך ריחם, ובאו אנשים הם לקחו את הכיסא, והוא נשאר בחיים
אבל הוא מת במוצאי שבת, חותני מת בשבת בבוקר, ובליל..

בליל מוצאי שבת היה הלוויה
ההלוא... ההלוויה של {רבי ישראל}...

...{..}...

... "אהרוג אותך, אתה, אתה הורג את הבת שלי, אני הורג אותך"
היה.. מתנגדי ברסלב לקחו סכין גדול ואמרו:
"אנחנו נשחוט את כולם"
[זה היה בל"ג בעומר?]
אה?
[בל"ג בעומר?]
כן, היו בסכנה גדולה
הם אמרו שהם ישחטו אותנו
...[.....]

...{...}...

...אני ורבי ישראל בצפת, אז ניסים שאני חי, שאני יושב פה
הוא היה צריך לשחוט אותי
"ברסלב"
אה.. אה, אה
אוי וי, אוי, הרגליים על המיטה...

סוף קלטת 46ב